

MÚSICA ■

'L'Estaca' es converteix en l'himne del moviment opositor a Bielorússia

ECONOMIA ■

La taxa d'estalvis a l'Estat espanyol toca màxims per les incerteses de la pandèmia

TECNOLOGIA ■

Arriba l'iPhone 12, amb la connexió 5G com a principal novetat

EL

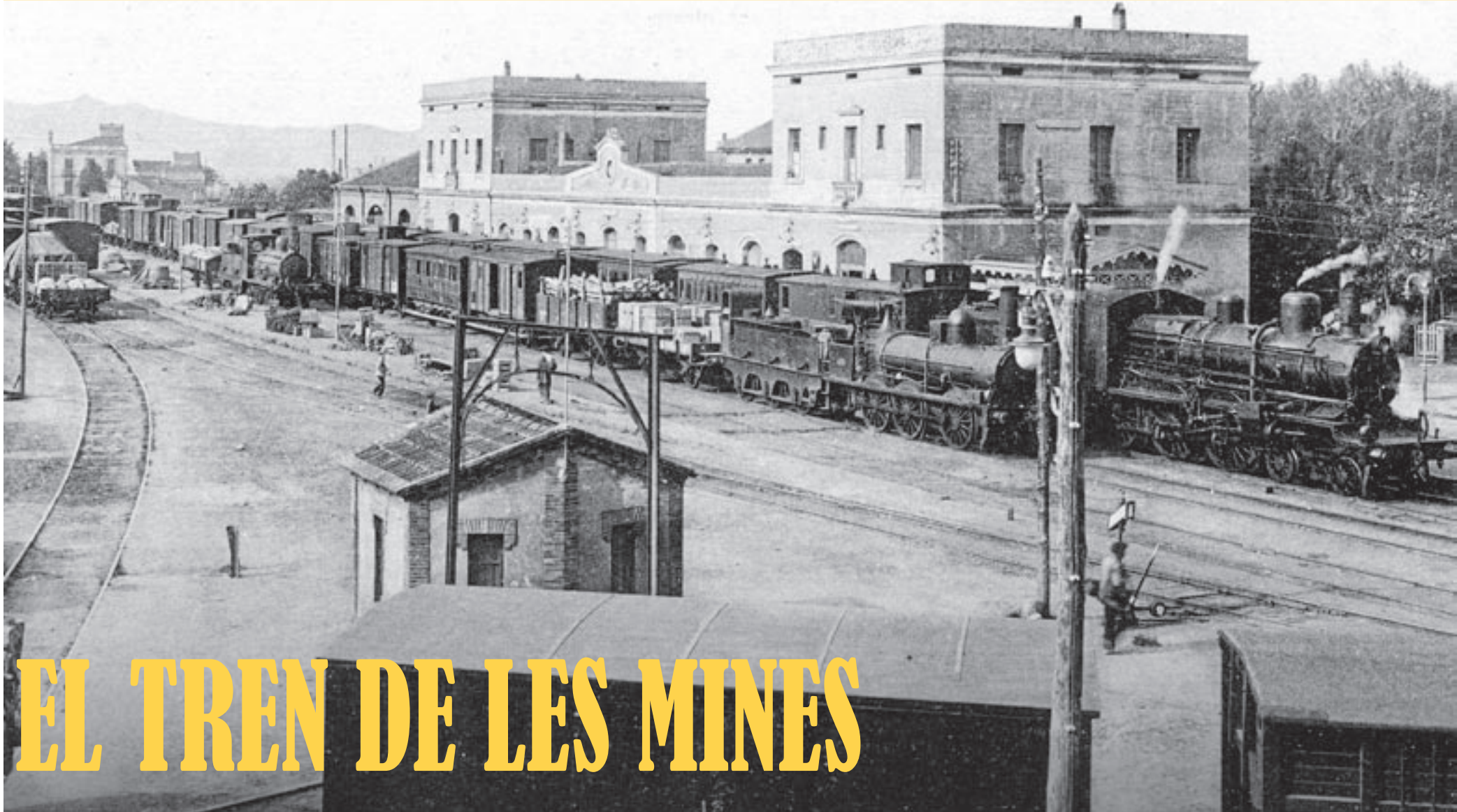
MAGAZÍN

Divendres, 16 d'octubre de 2020

LA LÍNIA NEGRA

Es compleixen 140 anys del ferrocarril carboner entre Granollers i Sant Joan de les Abadesses

REPORTATGE

EL TREN DE LES MINES

Els primers anys, la línia fins a Sant Joan començava a l'estació MZA de Granollers, situada a l'actual avinguda del Parc. La Compañía de los Ferrocarriles de Madrid a Zaragoza y Alicante era la propietària del tram Barcelona-Granollers. La foto correspon a 1900 i l'estació es va mantenir fins a 1960. Foto: Lucien Roisin/Arxiu Municipal de Granollers

El carbó va ser el mineral que va alimentar el projecte ferroviari que travessa el Vallès, Osona i el Ripollès. Aquest 17 d'octubre farà 140 anys que el tren arribava a Sant Joan de les Abadesses i culminava una colossal obra d'enginyeria carregada de tot tipus de dificultats. Les previsions econòmiques no es van complir i des del primer moment es va convertir en una línia maleïda.

Text: Vicenç Bigas

“Si no hi hagués hagut carbó no tindríem el tren.” Qui signa aquesta sentència tampoc ho hauria pogut fer sense la presència a l'alt Ter d'aquest mineral clau en la industrialització dels segles XIX i XX. Lluís Garcia és besnet d'un ferroviari de Valladolid que es va traslladar a Vic quan va saber que estaven buscant personal expert per la nova línia que havia d'unir Granollers amb Sant Joan de les Abadesses. El seu avi i el seu pare van arribar a ser caps d'estació i ell va heretar aquesta passió pel tren. Des de 1984 s'ha documentat amb la història de la línia, que del 2016 va recollir en el llibre *La història d'una línia emblemàtica. El Ferrocarril de Granollers a Sant Joan de les Abadesses (1863-1880)*.

Garcia no és l'únic investigador que s'ha interessat per aquesta línia, amb una història tan recargolada com el sinuós traçat que el porta a enfilarse el Congost i superar les dificultats del pas pel Ter. Fer arribar el tren fins a Sant Joan era una idea que es va començar a gestar quatre anys abans de la inauguració, el 1848, de la primera línia de la península Ibèrica, la que anava de Barcelona a Mataró. El 1845 s'havia creat El Veterano Cabeza de Hierro per explotar les mines de la conca d'Ogassa, societat hereva de la qual tenia una concessió del govern espanyol per construir un ferrocarril entre Sant Joan i el port més proper, el de Roses. Gairebé en paral·lel es va donar una concessió per fer un ferrocarril de Camprodon a Barcelona i es van estudiar recorreguts com el que anava del Ripollès cap a Manresa pel Lluçanès, ja que el que va acabar descartant-se és baixar el carbó cap a la costa de l'Empordà per culpa dels desnivells.

El juliol de 1854 s'inaugurava la segona línia ferroviària de Catalunya i cinquena de l'Estat, la que anava de Barcelona a Granollers. Havia de ser el primer tram fins a Sant Joan, encara que posteriorment els inversors, molts d'ells francesos, van veure més rendibilitat a fer-la créixer cap a Girona i la frontera.

El projecte fins a Sant Joan no va quedar en l'oblit i el 1856 se n'encarregava la redacció a Ildefons Cerdà. L'enginyer centellenc va plantejar dues variants. La primera era construir la línia pel sistema Arnoux, que havia après a França, i que permetia revolts de fins a 25 metres de radi. El sistema evitava la construcció de molts túnels, però obligava a resseguir tota la orografia del terreny i a circular a una velocitat molt més lenta, que aleshores no representava cap inconvenient, perquè encara es tardava molt més a transportar el carbó amb carros pels camins que hi havia en aquell moment. Finalment, el projecte aprovat per una real ordre de 1860 es va començar a iniciar el maig de 1863 i un any més tard es decideix prescindir del sistema Arnoux per optar pel normal.

Des del 1847, quan es va començar a projectar la línia, fins aquell moment ja hi havien hagut quatre intents d'iniciar-la, les concessions havien anat passant de mans i s'hi havien començat a enganxar els dits. Una tempesta que ho va ensorrar tot o conflictes armats van anar demorant les obres, que es van aturar quan l'octubre de 1866 fa fallida la Compañía del Ferrocarril de Granollers a San Juan de las Abadesses. En només 15 dies s'ordena fer nous estudis i les modificacions que convingui a un traçat que, inicialment, passava per Sant Hipòlit de Voltregà fins que les pressions empresarials el van fer desviar per Manlleu i Torelló. Manuel Aramburu Pelayo va ser l'enginyer a qui se li va encarregar deixar el projecte tal com el coneixem. Les principals modificacions les va fer al Congost, amb el pas a més altura de la prevista. A la base de l'espectacular pont corbat de Fontmolsa, a Tagamanent, encara es pot apreciar el nivell a què havia previst passar Cerdà. L'altre vestigi que es conserva és el d'un talús que es va començar a obrir als Hostalets de Balenyà abans que es decidís passar més amunt amb una trinxera que secciona el poble pel mig i que “va costar molts diners”, segons Garcia.

“Aquesta no va ser una línia enormement complexa

però tenia un punt de pujada des del Pont de Palau [a la Garriga] fins a Balenyà”, assenyala Pere Pascual, autor de la tesi doctoral *El ferrocarril a Catalunya (1843-1866). Estudi sobre les causes que van determinar el col·lapse dels ferrocarrils catalans com a negoci capitalista*. El pendent màxim permès era d'1,2% i Pascual destaca d'aquesta línia “el traçat sinuós per la necessitat de desenvolupar horitzontalment i guanyar altura” al temps que “té un sistema de contrapendents per permetre baixar els trens carregats, sinó els frens no els haguessin pogut parar”.

A la sisena subhasta per concedir el projecte es van reprendre les obres el maig de 1870, però el 1872 esclata la Guerra Carlina quan ja estava gairebé acabat el tram fins a Vic, on el tren no arribaria fins al juliol de 1875. Després d'una nova fallida de l'empresa promotora, l'enginyer, polític i empresari Fèlix Macià Bonaplata va ser l'home clau en la finalització de la línia, en la qual es va comprometre a invertir 11,25 milions de pessetes (67.700 euros). Havent arriscat el seu patrimoni per arribar fins a Vic, Macià proposa la creació d'una empresa per completar el recorregut a Sant Joan en la qual ell hi participa juntament amb la financera Catalana General de Crèdit i El Veterano, de la qual també formava part i que és qui es fa càrrec dels 3 quilòmetres fins a l'estació de càrrega de Torrelles, on arribaven les instal·lacions per fer baixar el carbó, que s'extreia des de 1838. “A diferència de les altres línies, que eren d'inversió estrangera, aquesta tenia capital català”, resalta Pascual, mentre que Garcia assenyala que, com que en aquell moment “hi havia diners per fer-ho” amb el somni d'enriquir-se amb un mineral que fins llavors s'havia d'importar, “les obres es van fer en un tres i no res” aprofitant també que la dinamita va substituir la pólvora com a explosiu per a les voladures. Hi havia gairebé 3.000 obrers treballant-hi i el dia de Sant Feliu de 1879 el tren arribava a Torelló, el 20 d'octubre a Sant Quirze de Besora, el 20 de juny de 1880 a Ripoll i el 17 d'octubre a Sant Joan.

“Al segle XIX el tren era pensat bàsicament per a mercaderies. El trànsit de passatgers no era fonamental, ni en part del segle XX. Fins al 1930, les companyies ferroviàries obtenien la major part dels ingressos de la càrrega, el trànsit de passatgers era un 30% dels ingressos”, explica Pascual. I va ser per motius econòmics i no pas que els passatgers haguessin de baixar del tren per agafar-ne un altre de MZA, l'empresa que tenia aquest tram de ferrocarril, que es va fer la derivació de les Franqueses fins a Sant Martí de Provençals, seguint el recorregut que coneixem avui i que va entrar en servei el 1886. Ferrocarril y Minas de San Juan de la Abadesas, que és qui tenia la concessió de la línia, va fer fallida el 1887, quan es van adonar que les mines no rendirien el que havien previst. “Es van equivocar de mig a mig” sentència Pascual, perquè “de carbó n'hi havia poc i dolent i els darrers anys es va explotar pel consum propi del ferrocarril” de Caminos de Hierro del Norte de España, la companyia que gestionava la majoria de línies i que havia passat a fer-se'n càrrec el 1890.

El problema que presentava el traçat és que les locomotores a vapor tenien moltes dificultats per superar els desnivells. Potser per això “va ser de les primeres línies que es van electrificar”, recorda Pascual, perquè la tracció elèctrica permetia una major potència. Va ser el 1928 i l'últim canvi significatiu abans que de la creació de Renfe, que es va fer càrrec de l'exploració de totes les línies de via ampla el 1941. El tren fins a Sant Joan es va mantenir fins al 1980, quan s'hi va deixar de circular des de Ripoll pel mal estat de la infraestructura. La supressió definitiva d'aquest tram, el 1985, va semblar un mal menor quan el primer govern socialista amenaçava de desmantellar tota la línia perquè era deficitària. Però “no hi ha cap línia de tren que rendeixi i passa el mateix amb l'AVE”, recorda Lluís Rifà, que ja té a punt un altre llibre, el del Transpirinenc de Ripoll a La Tor de Querol. Però aquesta és una altra història.

Il·lustració que es va dur a terme amb motiu de l'entrada en servei de la línia amb diferents passatges del recorregut. Aquest acabava a l'estació de càrrega de Torrelles, que es pot observar a la part inferior en una representació de la missa inaugural. Foto: Arxiu Lluís Garcia

La línia va tenir diferents projectes. L'únic testimoni que queda del primer traçat previst és als Hostalets de Balenyà, on es va començar a obrir un talús al qual havia de seguir un terraplè prop d'on ara hi ha el camp de futbol. Posteriorment es va decidir fer passar el tren més al nord, pel mig del poble també amb una obra de molta complexitat. Foto: Vicenç Bigas

L'arribada del ferrocarril al nostre país es plantejava més per al transport de mercaderies que per al de passatgers pel qual s'utilitza actualment. A Osona també va tenir utilitat per a l'exportació de productes agrícoles i industrials i l'arribada d'altres. A la foto, trens amb vagons de càrrega a l'estació de Centelles el 1922. Foto: Lucien Roisin/ Arxiu Jordi Sarrate

Raimon Casellas i la crònica negra de la línia

Dibuix de Ramon Casas de l'enterrament de Casellas a Sant Joan

Una línia amb tanta complexitat orogràfica també ha generat la seva pròpia crònica negra tant en la construcció com en el seu funcionament. L'accident més greu que ha patit va ser el 6 de desembre de 1979, quan un tren buit que baixava desfrenat va topiar amb un altre que pujava a les Franqueses. Hi van perdre la vida 22 persones. De les morts que s'han produït de forma voluntària destaca la del crític i escriptor Raimon Casellas. El 3 de novembre de 1910 va agafar un bitllet de Barcelona a Sant Joan, va caminar per la via per on havia vingut i es va tirar al tren que feia el camí de tornada. Casellas va ser l'autor de *Els sots feréstecs*, una novel·la ambientada a Montmany considerada la primera del Modernisme. El seu amic Ramon Casas va fer un dibuix del seu enterrament al cementiri de Sant Joan, on se'n conserva la tomba, que s'ha dignificat.

OPINIÓ

Xavier Menós

Justícia cega?

Cada estació té la seva llum. Des de la platja de la Barceloneta observo com els rajos de la tardor comencen a dibuixar ombres allargades i en diagonal en una sorra buida. Veig també com el color ocre tenyeix els cossos d'uns banyistes que es neguen a dir adéu a un estiu atípic. Sempre he associat la tardor amb els claroscurs de Caravaggio on una llum de tons ataronjats il·lumina una escena colant-se per una obertura que l'espectador, atònit, haurà d'intuir. Desconec si l'arribada de la tardor també ha inspirat dos escriptors americans a glossar la figura del pintor italià en dos assajos publicats en una mateixa setmana. Jerry Saltz al *NYMagazine* i Teju Cole al *NYTimes* defineixen la contemporaneïtat d'un artista que va estripar la perfecció cartesiana del Renaixement italià amb una espasa que sempre l'acompanyava mentre viatjava d'illa en illa fugint de la justícia.

Les casualitats no existeixen. Mentre llegeixo en paper les aventures de Caravaggio tot escapant dels estaments judicials del segle XVII, escolto per un podcast la mort de Ruth Bader Ginsburg (RBG), la icònica jutgessa del Tribunal

Suprem americà, que va morir per complicacions d'un càncer de pàncrees amb 87 anys. Escriure sobre el present, tal com vaig mencionar fa exactament dues setmanes, és una professió d'alt risc i el traspàs de RBG s'ha convertit en un autèntic terratrèmol en la vida política d'un país que s'està preparant per a unes eleccions d'alt voltatge.

No sé si podríem emprar la paraula

Aquesta separació de justícia i política tampoc no està clara als Estats Units

la *terratrèmol* per definir la polèmica generada a Espanya per la no-presència del rei Felip VI a la tradicional entrega de despatxos dels futurs jutges a Barcelona i a la consegüent defensa de Vox i del PP de la figura d'un monarca que cada vegada s'està quedant més sol i més ancorat a la dreta. Segons explica *El Diario.es*, aquest conflicte posa en evidència els tripijocs dels estaments més

rancis de Lesmes i companyia contra un govern d'esquerres elegit democràticament. Existeix separació de poders a Espanya? Per què el Consell General del Poder Judicial fa dos anys que no es renova? A qui interessa aquest estat d'interinitat en l'estament judicial?

Aquesta separació de justícia i política tampoc no és clara als Estats Units. Al nou nomenament de la ultraconservadora Amy Coney Barrett al Tribunal Suprem (que decantarà la balança 6 vs. 3 cap a la dreta) hi hem de sumar la croada del senador republicà Mitch McConnell, que en només quatre anys ha aconseguit nomenar 200 jutges federals. Aquests nous càrrecs, que són vitalicis, han estat concedits en un 70% a homes de raça blanca i tots presenten un perfil ideològic molt conservador que dibuixa un futur no gaire prometedor a dues generacions d'americans.

Mitch McConnell fa uns mesos va vanagloriar-se d'aquesta fita dient "que no havien deixat cap seient buit". És cert, en cada nomenament que han fet, en cada manipulació de Lesmes i companyia, deixen sense cadira una democràcia que està en perill.

Pere Martí i Bertran

Quan n'aprendrem, de la història?

La lectura d'un interessant treball sobre el periodista Domènec de Bellmunt (pseudònim de Domènec Pallerola i Munné, 1903-1993), publicat al darrer número de la revista *Els Marges* (núm. 121, primavera de 2020, p. 10-25) i escrit per Josep Camps Arbós i Francesc Foguet i Boreu, m'ha fet adonar, una vegada més, de dues qüestions que per desgràcia es repeteixen periòdicament en la nostra història política, com si fóssim incapaçs d'aprendre dels errors passats. L'article analitza les col·laboracions del periodista a dues revistes de l'exili català a França, *Foc Nou*, que Bellmunt va dirigir entre 1944 i 1947, i *Canigó*, que la va substituir durant un breu parèntesi l'any 1945. A més, els escrits del periodista de Bellmunt d'Urgell són contextualitzats i contrastats amb la correspondència que s'ha conservat entre ell i Josep Tarradellas (1899-1988), aleshores secretari general d'Esquerra Republicana i futur president de la Generalitat de Catalunya.

La primera qüestió és la incomprensió del fet nacional català i de l'ús habitu-

al de la llengua catalana per part de les esquerres espanyoles (de les dretes ja no cal ni parlar-ne, és clar!), concretada en un fet que Bellmunt explica a Tarradellas en una carta del 21 d'octubre de 1944: "En aquell balcó [...] hi havia uns suposats delegats d'ERC i d'ACR [Acció Catalana Republicana] (Pous, Sastre, Pujolar, Comas) que posaren una bande-

Dues qüestions per desgràcia es repeteixen periòdicament en la nostra història política

ra catalana al balcó, davant unes protestes sorolloses del públic: "¡fuera esa bandera!", "¡ja la mierda los catalanes!", etc. Després, intentaren parlar en català i no els deixaren." (p. 12, nota 5). En una editorial de Domènec Bellmunt publicada a *Canigó* (2-6-1945), significativament titulada "Antifranquistes per essència", reclama als antifranquistes espanyols

"que fessin el favor de respectar el català i l'euskera" (p. 22, nota 39). No us sona massa actual, tot plegat?

La segona qüestió és la desunió del catalanisme en tants i tants moments claus de la nostra història. Domènec de Bellmunt n'és tan conscient, ho viu tan diàriament que en les editorials, en els articles i en les cartes no para de demanar "la unitat dels demòcrates catalans, tot i que tinguessin punts de vista polítics diferents" (p. 22, per exemple). Ho té tan clar que ell mateix resumeix el seu ideari polític i la seva feina com a periodista en aquestes frases que els autors de l'article han triat com a títol i tot: "No fer política de partit a l'exili, treballar per la unitat dels catalans." (p. 23-24). Tan greu i continuada era la divisió del catalanisme a l'exili que Casilda Güell hi ha dedicat un llibre: *L'eterna desunió dels catalans* (Base, 2008). Quants se n'hauran d'escriure de la situació de divisió que patim ara? No us sona massa actual, tot plegat? N'arribarem a aprendre mai, dels errors passats i presents del catalanisme i de l'independentisme?

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La distopia liberal

La crisi del coronavirus està evidenciant els insostenibles nivells de desigualtat econòmica i social de les societats actuals, però a més funciona com un element d'aprofundiment d'aquesta desigualtat endèmica. Fins i tot un darrer informe del Fons Monetari Internacional (FMI) parla de l'efecte "desproporcionat" de la pandèmia cap als més pobres i a la necessitat d'augmentar la càrrega fiscal als més rics i a les empreses rendibles per tal de pagar la factura de la crisi i destinar els renovats ingressos a la salut i a la protecció social. En els últims decennis l'intent de situar la competència econòmica i l'individualisme com a "estat natural" ha estat portat al paroxisme i ara els resultats són més evidents que mai. Com fa notar i manera eloqüent el novel·lista J. M. Cotzee, "l'afirmació que el nostre món s'ha de dividir en entitats econòmiques competitives és exagerada. Les economies competitives van aparèixer perquè vam decidir crear-les. La competència és un substitut sublimat de la guerra".

Zygmunt Bauman també va alertar sobre les premisses "inqüestionables" amb relació a l'economia, i al fet que són proposicions purament ideològiques o justificatives. Així, formarien part d'aquesta categoria de veritats inqüestionables, el creixement econòmic com a única dinàmica possible, el creixement del consum com una carrera inacabable darrere de la felicitat, el caràcter "natural" de la desigualtat entre els homes i la competitivitat com a via per accedir al que hom "mereix". Com és sabut, Keynes considerava l'avarícia i la fixació excessiva en els temes econòmics com una cosa detestable, ja que un cop resolt els problemes pràctics, considerava que l'economia era una activitat poc interessant i que els homes havien

de dedicar el seu temps i els seus esforços als temes vitals que sí que valen realment la pena. En tot cas, en la cultura thatcheriana dominant des dels anys vuitanta fins avui, s'ha imposat el que Daniel Dorling anomena els "principis d'injustícia", segons els quals l'elitisme és eficient, en la mesura que l'expansió de les capacitats que només tenen uns pocs acaba beneficiant uns molts; que la cobdícia no és un defecte sinó un valor en tant acaba afavorint al conjunt, encara que sigui a costa de l'exclusió d'uns quants, que és inevitable i realitza una funció social positiva; finalment aquests

Durant molts segles la creença en la desigualtat natural dels individus pel seu talent i les seves habilitats va funcionar com el gran justificador de les desigualtats socials

principis injustos establerts considerarien que el dolor que genera la pobresa la desigualtat i l'exclusió és inevitable. El càstig com a revers del premi, la lògica de l'estímul capitalista, la condemna a la llibertat. No hi ha res més ideològic que reduir la injustícia a un fet de normalitat. De fet, durant molts segles la creença en la desigualtat natural dels individus pel seu talent i les seves habilitats va funcionar com el gran justificador de les desigualtats socials, juntament amb el component de resignació que li aportava la cultura catòlica.

La desigualtat econòmica i social es presenta, per part de la ideologia imperant, com un fet inherent a la naturalesa humana i al seu caràcter intrínsecament competitiu. La Il·lustració i el liberalisme ens van portar la noció de ciutadania, d'igualtat d'oportunitats i d'igualtat davant la llei, que establia les bases per al funcionament ordenat de la societat, el manteniment d'estímuls a l'esforç i al treball, així com el sosteniment de cadascú com a responsabilitat individual ineludible. Certament, la igualtat formal, jurídica, distava molt de ser una igualtat real. El caràcter acumulatiu de la riquesa, les diferents possibilitats d'accés a la salut o l'educació condicionaven notablement la posició de partida, fins al punt que alguns notoris liberals de signe radical com Stuart Mill, van fer notar que tenint en compte el manteniment del sistema d'herències, la igualtat d'oportunitats passava perquè l'Estat es fes càrrec de garantir salut i educació a tots els ciutadans, en una mena de noció d'estat assistencial *avant la lettre*. Tanmateix, en els últims segles hi ha hagut una certa preocupació per part de molts economistes, polítics i teòrics socials, per establir uns certs límits a la desigualtat i la pobresa, perquè aquesta no fos ofensiva i dinamités l'ordre social burgès, així com el manteniment d'una demanda agregada suficient. Algunes formes incipients d'estat social, com el de l'Alemanya de Bismarck, o bé una certa noció cristiana de la compassió i de la caritat, tenien aquest índex d'una moralitat que no tolerava l'excés. Però fins i tot això es va perdre. El capitalisme desinhibit, postmodern i tecnològic, de les darreres dècades, però, ha fet una aposta de màxims on més que persones en situacions diverses el que hi ha són guanyadors i perdedors.

Josep Aracil

L'apocalipsi

Ens trobem davant d'una situació apocalíptica, sense cap tipus de precedents en la història de la humanitat. Les vides de milers de milions de persones negativament afectades, que no han pogut fer la seva vida normal, amb les seves relacions familiars i socials malmeses, sotmeses a confinaments domiciliaris, que atempten contra els drets humans, inculcant la por per alienar a una societat borregada i submissa.

És una situació insòlita i cal preguntar-se qui en són els responsables. Alguns ho atribueixen als governs, amb

una classe política i uns experts amb un no complet coneixement sobre el virus i la seva transmissió, que en cada país, amb més o menys encert, han intentat capejar el temporal, la solució del qual se'ls escapa, procurant sobreviure enmig de tant desconcert i alarma.

Potser d'aquí a uns mesos o anys, es podrà recuperar una nova normalitat, que mai serà la perduda. Més endavant, cal esperar que la història, ens acabarà explicant el veritable origen del virus, la seva difusió, els seus nocius efectes i les grans oportunitats

de canvis socials que hagi pogut acabar generant.

El confinament obligat ha servit per despertar consciències, obrint-les al descobriment de la veritat. L'apocalipsi no significa la fi del món, sinó la fi de la civilització actual i el naixement d'una nova. Desapareix la civilització depredadora, liderada pel competitiu *homo sapiens*, sota la lògica de la cobdícia, que dona pas a la civilització altruista liderada per l'*homo liber*, sota la lògica de l'amor i la llibertat. Cal, només, donar temps al temps.

NOVETATS EDITORIALS

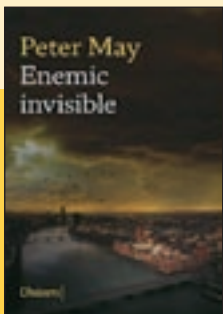
'Un bon cel'
Toni Soler
Ed. La Campana

Aquest mes d'octubre fa 10 anys de la detenció a Olot de Joan Vila, zelador d'una residència que va ser acusat de matar 11 persones grans. El fet serveix a Toni Soler com a punt de partida per fer una reflexió sobre la vellesa o el concepte de mort digna, a banda de dibuixar un retrat molt precís de l'assassí i de la banalitat amb què actuava.

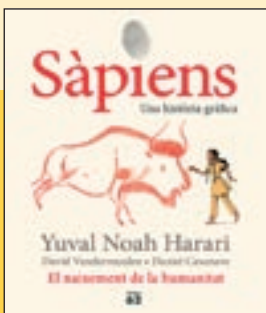
'El càstig'
Guillem Sala
L'Altra Editorial

La segona novel·la de l'autor parla de la Sandra, professora d'un institut de Sant Andreu que viu en conflicte amb ella mateixa. I que es troba en una cruïlla: un seu exprofessor com a parella, un company de feina amb qui se sentiria bé i un alumne que necessita la seva atenció. Sala l'escriu en català i castellà, buscant la naturalitat de les situacions.

'Enemic invisible'
Peter May
Univers

L'escriptor i guionista escocès Peter May va concebre ara fa 15 anys aquest relat sobre la investigació d'un crim en un Londres que viu sota una epidèmia vírica. Eren els temps de la grip aviària, però els editors no li van comprar la idea per massa exagerada. La realitat, en tot cas, supera la ficció i els tems del coronavirus ens han retornat aquest relat.

'Sàpiens'
Yuval Noah
Editorial

Una exitosa novel·la gràfica que parla de la història de la humanitat des del rigor científic del seu autor, però amb una absoluta amenitat, ajudada per un to d'humor i per les il·lustracions. El misteri de com un simi procedent de terres africanes va ser capaç de competir amb la resta d'espècies, fer-se l'amo de la Terra i arribar a ser... nosaltres.

'Romà i Rossell, el primer de tots'
Ernest Lluch / Ed. Cal·lígraf

Un llibre inèdit d'Ernest Lluch apareix en el 20è aniversari del seu assassinat. Es tracta d'un estudi sobre la figura de Francesc Romà i Rossell, que al segle XVIII va ser el primer en tornar a plantejar les reivindicacions polítiques de Catalunya després de la Guerra de Successió. L'edició del volum ha anat a càrrec de Joan Armangé.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels
Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

Miranda de Núria

“Núria

Haviem plantat banderoles fosques dalt dels cims i encès teieres al campanar. Passaven els llops, però jo no movia les mans de l'aigua.

Es desfullen les cares
vidres enllà dels colls;
a les cel·les alades
han vençut els herois.

Al ras, entre tarteres,
fumegen els cavalls;
la passa es fa més curta
i el cor i els ulls són balbs.

En el clot dels silencis
braceja l'eguasser;
fa un crit per a espantar-nos:
és una pedra més.

S'ajoquen les campanes:
hissen negrors als cims!
seré còdol i boira,
la por d'altri i de mi.

Els llops són a la coma,
passarem pels estanys
amb guants de neu, sense arma,
a l'encesa dels faigs.

Ja branquegen les aigües
i grana el glaç premut;
el vent duu cants de sílex:
on és el mar; i tu.

Al cel cremen les xifres:
Nou Creus, Nou Dards, Nou Fonts;

vinc per camins de feltre
bru i desolat com Vós.”

J.V. Foix

AUTOR

Josep Vicenç Foix
(1893-1987)

OBRA

'Llibre de la Mare de Déu de Núria'
Ed. Selecta, 1950

INDRET

Mirador de la Creu
d'en Riba, Núria

MUNICIPI

Queralbs

COMARCA

Ripollès

En el punt en què el camí que baixa de Fontalba accedeix a la vall de Núria, trobarem una creu de ferro que marca el terme. A mà dreta, s'ha condicionat el penyal que el presideix com una miranda, des de la qual tenim un bella panoràmica de la vall i el santuari emmarcat pels cims que els presideixen. Serà des d'aquest punt que podem servir-nos com a lectures apropiades com un poema poc conegut de J. V. Foix dedicat al paisatge nurienc.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

142

LÈXIC

Bo(na) (II)

Continuem amb els usos i els sinònims de *bo(na)* que per espai no vam poder esmentar la setmana passada. L'adjectiu masculí, *bo*, pren la forma *bon* quan precedeix l'element que modifica: "El que acabes d'explicar és un **bon** exemple del que dèiem abans".

Quan ens referim a la qualitat d'un producte, també poden avantposar l'adjectiu *bon/a*: "És una bona màquina", o sigui, és de qualitat, funciona molt bé, té un rendiment òptim. Totalment diferent de l'ús irònic de "Aquell sí que és un bon element!", ja que en aquest cas volem dir que és una persona més aviat menyspreable. N'hi ha, en canvi, que són massa bones, que es deixen

enganyar fàcilment; aquestes persones són *naïfs*, *ingènues*, *càndides*, *innocents* o *incautes*.

Per als exàmens o per als esports i per a les competicions, podríem dir la frase següent: "La Clara ha obtingut un bon resultat", però no hem d'oblidar que hi ha altres paraules que poden suplir l'adjectiu *bon*: *excel·lent*, *magnífic*, *exemplar*, *formidable*, *fantàstic* o *òptim*.

I què podem dir de les menges i les begudes? Si ens agraden, són *gustoses*, *suculents*, *saboroses*, *delicioses*, *exquisides*, *plaents*, *esplèndides*. Si volem exagerar podem dir que "el gelat és **bo bo**" o **súper bo** o **híper bo**. I reservarem per als millors dels millors l'adjectiu *sublim*.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

Are you an animal lover?

Pet lover?

Did you know that being a pet owner can have some benefits for you such as reducing your stress level? It's been scientifically proved that petting a pet has an undoubtedly calming effect (unless you are allergic). Show how much you know about animals and their babies, in the exercise below.

Circle the corresponding baby animal

1	A cow	A foal - a calf - a kid
2	A rabbit	A bug - a bunny - a bonny
3	A sheep	A foal - a lamb - a goat
4	A duck	A cygnet - a cub - a duckling
5	A cat	A kitten - a calf - a foal

How much do you know about a group of certain animals? Did you know that a group of fish is called "A school of fish"? Funny, huh! And not a "bank of fish"?

Match the group name with the animal:

A school of ..	rats
A herd of ...	fish
A pack of....	cows, sheep
A swarm of ...	lions
A pride of....	wolves, dogs
A colony....	bees

CATALÀ

Ets un amant dels animals?

Dels animals domèstics?

Sabíeu que tenir un animal domèstic us pot proporcionar alguns beneficis com ara reduir el nivell d'estrès? S'ha demostrat científicament que cuidar un animal domèstic té un efecte calmant indubtable (si no és que hi sou al·lèrgic). Mostreu-nos quant en sabeu dels animals i de les seves cries en l'exercici següent:

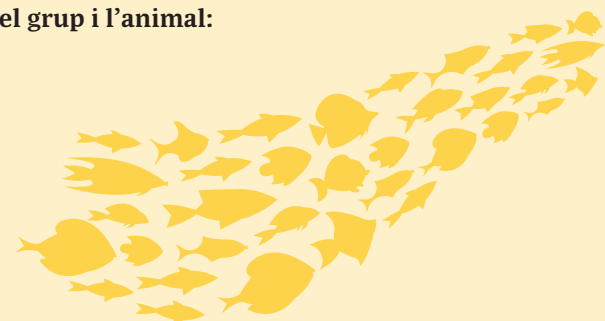
Encerclau la cria corresponent a l'animal

6	A horse	A foal - a calf - a puppy
7	A dog	A cub - a puppy - a kitten
8	A pig	A bug - a pork - a piglet
9	A frog	A tadpole - a froggy - a duckling
10	A hen	A rooster - a chick - a chicken

Quant en sabeu de grups de determinats animals? Sabíeu que d'un grup de peixos se' diu "A school of fish" (una escola de peixos)? És divertit, no? I no un "banc de peixos"

Relaciona el nom del grup i l'animal:

English in a Bite tip:

Expand your vocabulary! Get out of your comfort zone! Otherwise you're always repeating the same. All of us have access to language dictionaries at click on our phones. Challenge accepted?

Consell English in a bite

Amplia el teu vocabulari! Surt de la teva zona de confort! Si no sempre estàs repetint el mateix. Tots tenim accés a diccionaris a un sol clic en el nostre telèfon. Acceptes el rept?

Les solucions de la setmana anterior:

- 1- Milk
- 2- Nut
- 3- Pudding
- 4- Spice
- 5- Cucumber
- 6- Apple
- 7- Lemonade
- 8- Tea
- 9- Salt
- 10- Coffee
- 11- Candy
- 12- Eggs

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

THE BLACK CROWES
'Shake Your Money Maker' American, 1990

Els anys 80 van ser dominats pel pop i els 90 van arrencar amb el grunge escombrant-ho tot. L'esperit clàssic que als anys 70 havien liderat bandes com Led Zeppelin o The Rolling Stones se n'anava pel pedregar però aleshores van aparèixer The Black Crowes per posar al dia el hard-rock d'aire *bluesero* amb un disc de debut excepcional. L'àlbum arrenca amb dues joies com "Twice As A Hard" i "Jealous Again", on les guitarres heavy-blues i els *slides* dominen al costat de la veu esparrecada però efectiva de Chris Robinson. També destaca "She Talks To Angels", una balada de les de pell de gallina que explica la història d'una noia que es refugia en la droga per superar la pèrdua d'un fill. La peça que va fer més fortuna, però, va ser el "Hard To Handle", una cançó original d'Ottis Redding que els corbs negres van brodar. Per celebrar que el disc

fa 30 anys, a més, els germans Robinson (líders de la banda) s'han tornat a fer amics i han muntat una gira commemorativa que havia de passar per Madrid aquest novembre. Per sort, el coronavirus els ha fet ajornar el *tour* europeu fins al 2021 i ara han ampliat dates i també passaran pel Sant Jordi Club de Barcelona.

NOTES

La revolució a Bielorússia es fa al ritme de 'L'estaca'

A la capital de Bielorússia, a Minsk, s'hi pot escoltar *L'estaca* de manera molt similar a com sona a les concentracions del procés a la plaça Major de Vic o a altres racons de la geografia catalana. I no és conya. A Bielorússia, la cançó de Lluís Llach s'ha convertit en tot un himne que no falla a cap de les manifestacions en contra d'Aleksander Lukaixenko. *L'estaca* ja fa temps que s'ha convertit en un himne mundial. El seu *pelegrinatge* va començar fa dècades a Polònia, quan se la van fer seva els anticomunistes, i va seguir a Algèria i també a Rússia, on la canten els contraris a Putin. I ara la seva expansió com a cançó de capçalera contra el poder segueix i ja s'ha fet extremadament popular a Bielorússia. A internet hi ha moltes versions penjades però en destaquen les que fan Nasta Nekrasova i Jacek Kleif, la de Pavel Arakelyan (un músic molt popular a Bielorússia) o la instrumental que ha fet el grup tradicional Na Taku. Algunes veus fins i tot ja reclamen que la cançó de Lluís Llach s'acabi convertint en l'himne del nou país que volen construir. Si el cantautor de Verges cobrés *royalties* cada vegada que *L'estaca* sona en algun racó de món seria més ric que Bill Gates. Llach, però, segur que es donaria per ben pagat si la seva tornada servís per enderrocar règims com el de Lukaixenko.

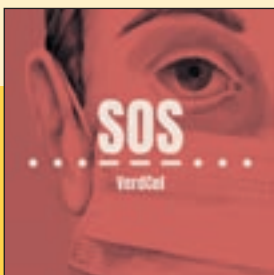

EL TEST
Leandre Molina

Primer instrument que vas tocar? El piano i amb molt poca fortuna. **Primer grup del qual vas formar part?** Nens Sense Mama, de Ripoll. **Primer disc que et vas comprar?** Segur que era un de Pink Floyd però no recordo quin. **Quants discos tens?** Entre vinils, cassetts i CD uns 800 o 900. **Salva'n tres.** *The Wall*, de Pink Floyd; *El patio*, de Triana, i *Made In Japan*, de Deep Purple. **Grups o músics de capçalera.** Deep Purple, Rainbow, Whitesnake, Pink Floyd, Triana, Jefferson Starship, Led Zeppelin, El Último de la Fila. **Un concert (com a públic) per recordar.** Pat Metheny a Barcelona l'any 1993 o 1994.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

VERDCEL
'SOS'

El nou disc dels valencians Verdcel (amb aquest ja en són 13!) es va pensar íntegrament durant el confinament i això es nota. Hi ha cançons sobre la tasca del personal sanitari, sobre la necessitat d'apostar pel decreixement, sobre el paper fonamental de la pagesia i el consum responsable o sobre el tracte que tenim cap a les persones grans i sempre amb aquell regust poètic *verdcel* marca de la casa. Pel que fa a sonoritat, el grup segueix circulant pel camí de la cançó d'autor amb arrels mediterrànies però també amb pinzellades anglosaxones.

POL FUENTES
'Saturn negre'

Saturn negre és molt més que un disc. I és que en l'edició física el tercer treball en solitari de Pol Fuentes és també un joc de taula que ens pot ser molt útil si tornen els temps de confinament. Tot l'àlbum (conceptual) és el relat d'un astrònom aficionat que després de creure que ha descobert un forat negre pateix una espècie de desorientació temporal que el fa especialment feliç. Una sinopsi curiosa i somiadora que situa Fuentes (exlíder dels rockers Rosa Luxemburg), tan musicalment com líricament, a mig camí entre Nick Cave i Jaume Sisa.

JOAN BIBILONI
'Guitarra'

Si encara no coneixeu Joan Bibiloni aquest doble disc amb 34 temes és imprescindible. Inclou el bo i millor de la trajectòria del guitarrista mallorquí i material inèdit per tal que els seus seguidors també piquin l'ham. Tot, a més, ho ha remasteritzat el mateix Bibiloni en un treball amb indissimulat regust d'autohomenatge. A part del treball a les sis cordes del mateix Bibiloni, al disc també s'hi poden escoltar patums com Jorge Pardo, Ernie Mansfield, Larry Corryel, Molly Duncan o Concha Buika, entre molts d'altres.

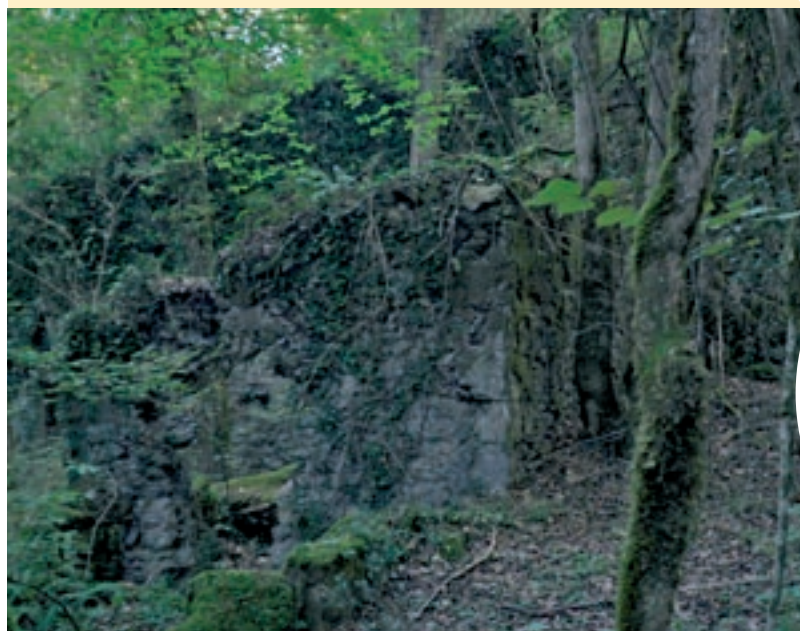
Capítol 7

El Bisaura

Terra de pas plena d'aigua, baumes, molins i castells

El Bisaura és una subcomarca que viu dia rere dia entre les comarques d'Osona, el Ripollès i la Garrotxa. Envoltat de muntanyes, el Bisaura s'erigeix entre els pobles de Montesquiu, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora, Vidrà i Sora. Un territori connectat pel riu Ter i vigilat des de punts senyorials com el Castell de Montesquiu i el Castell de Besora. Els camps de pastura i les cases pairals són una postal a qualsevol època de l'any.

1

El Molí dels Ferrers, camuflat al bosc

La humitat i la molsa dels boixos el situen a un entorn molt bucòlic. S'hi arriba per un sender des del pont dels Ferrers, i encara conserva part l'estructura amb les moles. Sota el molí hi ha dues sortides d'aigua.

Els castells dominen gran part de l'atractiu del territori del Bisaura. Alguns ben conservats, i d'altres en runes que es remunten a l'època

medieval. Amb moltes incògnites encara per descobrir de la història dels senyors feudals, els castells de Besora i Montesquiú governen el

UNA MIRADA AL PATRIMONI

2

El Parc del Castell de Montesquiú

El parc forma part de l'Espai d'Interès Natural Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt. El castell és la mostra arquitectònica més important de tot el parc. Vinculat al castell de Besora, el seu origen és del segle X i XI, en una torre de guàrdia o talaia. Hi van viure els senyors del terme de Besora i ha estat molt reformat al llarg de la seva història. De fet, l'any 1976, el seu darrer propietari, Emili Juncadella, va cedir el castell i la finca a la Diputació de Barcelona, que l'ha rehabilitat. El conjunt arquitectònic, obert al públic, és ara un punt d'informació, i acull també una exposició i un centre de recursos on s'hi fan visites, activitats pedagògiques i jornades tècniques.

3

Terra plena de masos rònecs

El bisaurenc David Vilaseca i el torellonenc Antoni Prat van localitzar més d'un centenar de masos abandonats en tot aquest territori. Per exemple, la casa Beví Xic, al peu de la Serra dels Bufadors, on vivien famílies pageses fins als anys setanta.

Les Baumes dels Ferrers

És una cavitat natural a la roca per la seva erosió que pot tenir una boca, tant d'alt com d'ample, de més de deu metres. Estaven habitades per famílies de camperols que conreaven les terres de les cases veïnes. S'hi poden veure parets que separaven les estances.

paisatge típic del Bisaura. Prats de pastura i boscos que amaguen rius i salts d'aigua que queden glaçats a l'hivern i que es converteixen en

postals màgiques. Des de la serra dels Bufadors, s'hi pot escoltar el vent. Xiula entre les esquerdes que el pas del temps hi ha deixat.

5

El castell de Besora

A Santa Maria de Besora, i sobre bona part d'una cinglera, hi ha les restes del castell de Besora i l'església romànica de Santa Maria. Declarat Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de Monument Històric, l'església es va consagrar el 898 pel bisbe Gotmar a petició d'Emma, filla de Guifré el Pilós i abadessa del monestir de Sant Joan de les Abadesses. Es va reconstruir al segle XI sota la protecció del castell. Hi van viure els senyors del castell de Besora, que aprofitant temps de pau al segle XIV van anar al castell de Montesquiú.

El santuari de Bellmunt és un mirador del Bisaura, la Plana de Vic i als pobles de Vidrà i Santa Maria de Besora i està plena de roures, faigs, alzines i boixos.

4

6

Els Bufadors, on xiula el vent

La serra dels Bufadors amaga, darrere l'obaga, un indret màgic. Amb el pas dels anys, s'han anat creant esquerdes i passadissos plens d'una vegetació humida amb falgueres i molses. Les esquerdes comuniquen amb la cinglera i això fa que es creïn corrents d'aire. Aquests forats són els Bufadors de Beví, que treuen aire fred, i si un hi para atenció, es pot escoltar com xiula el vent. Dins les esclatxes i les petites coves, el terreny pot arribar a ser inestable per la humitat que s'hi genera. S'hi pot fer una ruta circular de cinc quilòmetres.

La gastronomia del Bisaura és garantia de cuina casolana de qualitat. Els restaurants i fondes acullen visitants, excursionistes i

boletaires que tasten brasa i guisats. Després de qualsevol àpat, és indispensable fer un tast de ratafia, insígnia d'aquest territori.

UN TAST GASTRONÒMIC

Destil·leries Bosch, cinc generacions rere una de les millors ratafies del país

L'any 1892, Anna Peroliu va arribar a Sant Quirze de Besora amb una ratafia excepcional sota el braç. Juntament amb Faustí Bosch, van decidir comercialitzar-la amb una recepta que ha anat passant de pares a fills. A l'elaboració artesanal i mil·limetrada s'hi mesclen dues coses: les nous verdes i l'anís estrellat macerat amb herbes aromàtiques i espècies. D'aquí en surt una de les millors ratafies del país.

La Creu de l'Arc de l'Hostal Serrasolsas, cuina casolana al cor de Vidrà

La Creu de l'Arc ja suma a la seva història quatre generacions d'una mateixa família. Des del bell mig de Vidrà, el restaurant cuina plats casolans i típics de la comarca d'Osona com canelons, amanides de temporada, carn a la brasa i guisada, o conill de l'àvia. Un dels plats més emblemàtics d'aquest restaurant són les patates farcides. El secret de la recepta ve d'anys enrere: de la memòria de les seves àvies.

La Fira del Tast del Bisaura, un aparador gastronòmic del territori

Cada primer cap de setmana d'octubre, Sant Quirze s'omple de parades on el producte local és el protagonista. S'hi poden comprar coques, formatges, embotits i ratafia, entre d'altres productes de tots els pobles del Bisaura. Tot plegat, amb una programació en què s'hi fusionen també disciplines artístiques com pintura, fotografia, escultura i teixits, a més a més d'activitats infantils, espectacles i música en directe.

UN PASSEIG AMB PARADES

El salt del Molí

El salt del Molí és un dels salts més importants del riu Ges. Té uns vint metres d'alçada i antigament feia funcionar el molí de Ges, fariner i ara en runes. L'itinerari cap al molí comença al poble de Vidrà. Des de la plaça del poble surt un desviament cap a Sant Bartomeu de Covildases fins al sender PC-C-47 que va baixant avall. El camí segueix la riba dreta del riu i creua el pont romànic de Salgueda. Tot i que el riu queda camuflat pels roures i els boixos, de cop es descobreix el salt del Molí. A l'estiu hi raja l'aigua amb força i a l'hivern les baixes temperatures poden deixar imatges espectaculars amb el salt totalment congelat. La caminada fins al salt del Molí sortint de Vidrà es pot fer de manera circular i té una distància total de quatre quilòmetres.

El salt del Mir

Dels 20 metres d'alçada anem als 35. El salt del Mir és espectacular, sobretot quan hi baixa

molta aigua. S'hi arriba des del restaurant de la Cabanya del Mir, i des d'on s'han de caminar només vint minuts. Pel camí, i després de creuar una passarel·la de fusta, es poden veure els dos molins en runes que encara conserven les antigues moles per moure l'aigua. Sota el salt es pot veure la calç que s'hi acumula i també diverses cassoletes, unes cavitats formades per l'aigua, al llarg de la riera.

El coll de Hi era de massa

Pujant cap a la muntanya del santuari de Bellmunt hi ha el coll que porta per nom "Hi era de massa". El seu curiós topònim té origen feudal. Fa molts anys, i sense una data concreta, al castell de Besora hi vivia un senyor feudal dèspota i cruel amb els seus subordinats. Cansats de les humiliacions, es van reunir secretament per orquestrar un pla i desfer-se de l'amo de forma definitiva. A la vigília del seu sant van organitzar una cacera de senglar, i quan van arribar al coll,

als peus del santuari de Bellmunt, en lloc d'atacar la presa van matar l'amo. Quan el tribunal va demanar qui havia mort el senyor feudal, els subordinats van respondre "el poble", i quan va demanar per què, tots van respondre unànimament "perquè hi era de massa". De llavors, el coll va adoptar aquest nom.

Anna Viñas, escultora bisaurenca

Anna Viñas és filla de Sant Quirze de Besora. Es va interessar per l'escultura després d'haver estudiat Conservació i Restauració de Béns Culturals, i es va especialitzar en la restauració d'escultura policromada i daurada. L'essència de la seva obra es basa en una fusió entre tècniques i materials actuals, amb altres de tradició artesanal. Tot plegat, amb l'objectiu de posar a la mateixa altura els materials que es fan servir actualment i aquells que fa segles i fins i tot mil·lennis que s'utilitzen. S'interessa pel treball del cos humà, normalment mitjançant el modelat, perquè li permet expressar la seva opinió.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

ESTALVIS PREVENTIUS O FORÇATS

La taxa d'estalvis a l'Estat espanyol toca màxims en un context en el qual és difícil deslligar aquest indicador de la situació de pandèmia i de les incerteses que se'n deriven. És comú que en períodes de crisi la despesa a les llars tendeixi a reduir-se, i només cal remuntar-se a aquesta última crisi financera. Les circumstàncies actuals tenen alguns punts diferenciadors, fins al punt que els experts no arriben a concloure si el motor d'aquest gran estalvi és la prevenció o més aviat l'obligació.

Els números donen una dimensió més aproximada del que ha suposat per a l'estalvi el període de confinament. Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística, les llars espanyoles van gastar 60.200 milions d'euros menys del que van ingressar en el segon trimestre de l'any, el que agafa de ple la fase més dura del confinament per l'alarma sanitària. Fa un any, a les mateixes alçades de calendari, aquesta diferència es limitava a 36.800 milions, de manera que la taxa d'estalvi ha passat del 17% de fa un any al 31% aquest 2020.

Aquesta situació s'ha donat en un context en el qual, tot i que hi ha hagut una reducció dels ingressos a les llars (que, des del punt de vista salarial, es quantifica en un 14% respecte a fa un any), la despesa s'ha reduït encara més, fins a prop del 24%. L'aturada de l'activitat econòmica durant un període prolongat del trimestre analitzat va tenir el doble efecte de reduir els ingressos a les llars, però al mateix temps la prevenció de les famílies davant les incerteses econòmiques dels mesos següents i el tancament de molts establiments que va reduir les opcions de despesa van contribuir a disparar els estalvis en els nivells màxims des que hi ha dades en una sèrie que arrenca el 1999.

La situació té algunes claus remarcables. Entre aquestes, destaca que la pràctica paralització d'alguns sectors econòmics no va acabar de deixar els treballadors sense ingressos arran de les mesures que havien plantejat les administracions, especialment els expedients de regulació temporal de l'ocupació, en molts casos amb prestacions públiques complementades per les empreses, que van permetre en part mantenir els ingressos dels assa-

lariats. Tot i mantenir els ingressos, els mateixos assalariats van contenir la despesa en previsió que les empreses que els tenen contractats tinguessin un efecte persistent arran de l'alarma sanitària i aquella aturada temporal de la feina es convertís en definitiva, com sembla que està indicant el creixement ja no dels ERTA sinó dels ERO (els expedients que comporten l'acomiadament dels treballadors), com aquest mateix cap de setmana advertia el conseller de Treball, Chakir el Homrani.

Hi ha, doncs, una part del fort creixement dels estalvis que té a veure amb la prevenció, i a aquesta percepció hi contribueix la important reducció del crèdit al consum de les llars que s'ha detectat en els últims mesos (un 42% menys entre març i juliol, que contrasta amb els creixements interanuals que s'anotaven al gener i al febrer, i un 29% en l'acumulat de l'any fins al juliol, amb menys de 9.000 milions d'euros concedits). Si els bancs, a més, estan pendents de localitzar la demanda solvent que diuen existir durant els últims anys –no era així l'any 2007, quan es van concedir fins a 55.000 milions d'euros en crèdits– poden esperar asseguts. Les perspectives, amb el PIB caient a doble dígit i l'atur creixent, no són les més positives.

La reducció de l'estalvi i de la petició de crèdits al consum són pròpies de períodes de crisi. Davant la incertesa, decisions de consum tan freqüents com un canvi d'electrodomèstics o la compra d'un vehicle s'ajornen fins que passi la tempesta. En aquest cas, a més, s'ha donat la circumstància que tampoc hi havia gaires opcions per fer despesa, amb els establiments de restauració i les botigues tancades. Aquest és l'aspecte extraordinari de l'actual context. Mentre els ingressos s'han pogut, mal que bé, anar mantenint gràcies al suport d'algunes mesures, la despesa no ha avançat ja no només per la incertesa en el futur, sinó perquè directament no hi havia on gastar.

L'estalvi, també propiciat per uns tipus d'interès i una inflació en nivells molt baixos que garanteixen que –com a mínim–

guardar els diners no suposaran grans pèrdues, té un punt positiu, però també té efectes negatius en l'economia. El motor econòmic que suposa la despesa de les llars està ara al ralenti, i si les empreses no venen productes o serveis difícilment poden suportar els pagaments als treballadors o plantejar-se inversions. Els preus tendiran a estancar-se o a baixar i això obre la porta a més retards en la presa de decisions de compra. L'efecte conegut com a deflació, un fantasma que sobrevola no només les economies catalana o espanyola sinó les d'arreu d'Europa, on també s'està produint el fenomen del creixement dels estalvis.

En els primers mesos de l'alerta sanitària, la Cambra de Comerç de Barcelona ja havia pres nota de la tendència i havia conclòs, en un dels informes sobre la crisi del coronavirus, que era necessari que els treballadors que haguessin mantingut els ingressos fessin despesa quan acabés el confinament. Era un consell ben intencionat, però vistos els efectes de la crisi en molts sectors, sobretot el turisme i el comerç, el problema comença a ser un altre: trobar algun lloc on poder gastar. La pregunta continua en l'aire: estalvis per precaució o per obligació?

INDICADORS

Menys oferta laboral

A Catalunya es van oferir 2.572 llocs de treball durant el mes de setembre, un 28,6% menys respecte al mateix període de l'any passat. Segons les dades publicades aquest dimarts per l'Observatori del Treball i Model Productiu, es tracta del descens més accentuat dels últims tres anys (el setembre de 2018, el nombre d'ofertes va caure un 6,91%, mentre que el setembre de 2019 es va reduir un 15,9%).

Preus més alts al setembre

L'índex de preus al consum (IPC) a Catalunya va augmentar tres dècimes al setembre, però la taxa anual es manté en negatiu (-0,5%). Segons les dades publicades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), la reducció anual parteix de la baixada dels carburants, i també de la comunicació o l'oci i la cultura. En canvi creix el preu dels productes alimentaris i el vestit i el calçat.

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

EL 5G, GRAN NOVETAT DE L'IPHONE 12

Havia actualitzat l'Apple Watch i l'iPad però li faltava un pas més en el seu buc insígnia, l'iPhone. Apple va presentar aquest dimarts l'iPhone 12, el nou model de la companyia. D'entrada les novetats més principals són dues: el 5G i la creació d'un iPhone 12 Mini. Pel que fa a la nova banda, el 5G és un gran titular però una pobra realitat. Ara com ara la xarxa de 5G és experimental i la seva implementació es va fent gradualment, si bé algunes de les grans companyies ja hi estan esmerçant esforços i es podria accelerar en els propers mesos. No cal dir que això permetria tenir altes velocitats de descàrrega de continguts, aplicacions o per veure vídeo en *streaming*, jugar en línia o fer videotrucades en alta definició sense necessitat de xarxa wifi.

Evidentment els nous models d'iPhone 12 incorporen el nou xip A14, que segons Apple "està a anys llum de la competència i és més ràpid i eficient que mai". Pel que fa al disseny, la novetat és que si fins ara s'havia tendit a eliminar els costats i a arrodonir les vores, ara es fa un pas totalment enrere i s'incorporen costats plans, en un disseny que alguns ja s'han afanyat a recordar per les xarxes socials que podria recordar l'iPhone 5. La carcassa és d'alumini i amb una pantalla frontal que han batejat com a Ceramic Shield, que ha de

ser com una armadura i més resistent que el vidre gràcies a un procés de cristallització a alta temperatura. És a dir, com el nom indica, similar al procés que endureix la ceràmica al forn. D'aquesta manera es multiplica per quatre la seva resistència a les caigudes. Les pantalles són Super Retina XDR com ja portaven models anteriors però amb més brillantor. Continuen tenint dues càmeres (gran angular i ultra gran angular) com ja tenia el seu antecessor.

Pel que fa a la mida, l'iPhone 12 té una pantalla de 6,1 polzades, però es crea el nou model Mini amb una pantalla de 5,4 polzades que manté totes les prestacions d'alta gamma. Segons apunten les primeres anàlisis, això convertiria l'iPhone 12 Mini en el model més potent de la seva mida. Enmig de la voràgine per anar ampliant les dimensions de les pantalles, Apple fa un moviment estrany amb aquest nou model, que alhora contrasta amb el

d'engrandir les pantalles dels models Pro i Pro Max, que ara arriben fins a les 6,7 polzades. Sembla, però, que l'iPhone 12 Mini podria encaixar perfectament amb la part de públic que no estava content amb aquest augment sense fi de la mida dels dispositius Apple. L'iPhone 12 i l'iPhone 12 Mini estan disponibles en cinc colors i es podran reservar des d'aquest divendres en el cas de l'iPhone 12 i el 6 de novembre en el cas del model Mini.

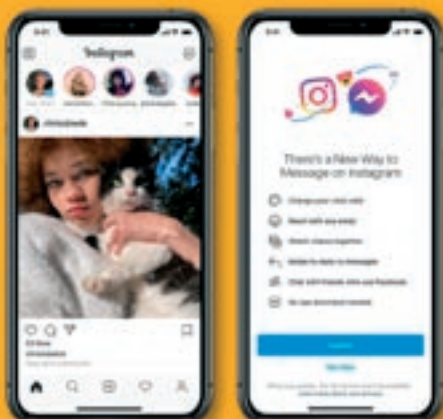
D'altra banda, Apple també actualitza els models Pro i Pro Max. Tots dos comptaran amb les novetats de l'iPhone 12 com el 5G o la pantalla Ceramic Shield. Manté la triple càmera (amb teleobjectiu a més a més del gran angular i l'ultra gran angular) però amb poques novetats en general respecte al model anterior, excepte un augment de rendiment.

Un dels temes que ha portat controvèrsia és en la decisió de no posar l'adaptador de corrent (sí que hi ha el cable) ni auriculars a la caixa dels nous iPhone. És un tema mediambiental i Apple proposa que es reaprofiti l'adaptador de corrent d'un mòbil antic i uns altres auriculars si realment es necessiten.

D'aquesta manera, segons la companyia es reduiran els plàstics, la caixa serà més petita i es podran enviar un 70% més de caixes en un mateix palet. Un pas valent d'Apple.

Fusió d'Instagram i Messenger

En un inici el xat d'Instagram semblava que havia de ser una cosa testimonial. Poques possibilitats de fer-hi coses. A poc a poc, però, la companyia de Mark Zuckerberg va anar desenvolupant aquesta part de l'aplicació i finalment ha optat per unir-lo amb Messenger. La companyia està posant en marxa el sistema de forma progressiva però de moment ja

ha canviat la icona del Messenger, que abans era blava, per un degradat que ja recorda la icona d'Instagram. La idea és que els missatges de les dues aplicacions se sincronitzin i que es puguin controlar les converses d'un lloc i de l'altre indistintament de l'aplicació que es faci servir. Quan l'opció s'ha activat al compte, en lloc del típic avió de paper que surt a la cantonada superior dreta d'Ins-

S'està aplicant de forma progressiva i de moment es podrà escollir si es volen unificar els serveis o no encara

tagram, hi apareixerà la icona de Messenger. L'usuari de moment podrà escollir si vol o no unificar les dues aplicacions, però sembla que tard o d'hora tothom hi haurà d'acabar accedint.

Amb la fusió, els dos serveis tindran noves funcionalitats pel xat com la personalització dels fons, les enganxines que hi ha en una i no en l'altra aplicació o les respostes animades.

Facebook és la propietària de les aplicacions de missatgeria més populars (WhatsApp, Messenger i Instagram) i per això no és d'estranyar que decideixin unificar els seus canals.

Alguns experts ja asseguren que WhatsApp serà el següent a unir-se a aquest nou canal de missatgeria i de fet ja hi ha un projecte que Mark Zuckerberg va verbalitzar el 2019 que preveu acabar unificant tots els serveis en una única plataforma i una sola aplicació.

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà (sodecaminar@gmail.com)

Les coses ens venen a trobar

La voluntat d'acceptar el que et toca viure i fer-ho de la millor manera possible no regeix de cap mena de normativa establerta sinó del fet de creure en tu mateix per realitzar allò que et demanes a fer. Viktor E. Frankl en el seu gran llibre *L'home a la recerca de sentit* ens explica: "... Dotze cigarrets, però, significaven dotze racions de sopa i dotze racions de sopa solia dir moltes vegades salvar-se veritablement de morir de fam...". És aquesta la voluntat de la força per seguir endavant en una situació d'injustícia? Per què sorgeix d'un mateix? O hi ha alguna cosa externa a tu que determina tot el que succeeix? La voluntat, en aquesta situació, és no fumar-se els cigarrets, no per si és o no perjudicial per a la salut, sinó per seguir en vida amb l'energia suficient entre la misèria. En el mateix paràgraf del llibre, esmentat abans, determina l'autor: "... Tan bon punt un company començava a fumar les dues cigarretes que tenia, sabíem que ja no creia en la possibilitat de continuar –i realment ja no podia".

Hem d'aprendre a cultivar la voluntat de viure l'instant present de manera conscient. La de deixar que siguin les coses que ens venen a trobar. Aquesta és la voluntat que deriva en la força suficient i necessària per gaudir de la vida. I en aquesta força hi germina la pau interior que reflecteix cap a l'exterior. Obrim els ulls ara a la tardor, observant com la vegetació es prepara per passar l'hivern, i com els últims ocells migratoris marxen, per voluntat pròpia, en grups per viatjar cap a llocs més càlids, per retornar quan arribi el bon temps. Endinsar-nos al bosc, observar els colors que hi predominen, ja no hi ha tant verd, el moviment de la vegetació amb els sorolls que l'acompanyen. Sentir el fred de primera hora o veure arribar la foscor a mitja tarda.

Us proposo un exercici per cultivar i deixar fer el que hagi de venir. Practicar la meditació mentre ens movem pel bosc. Meditar amb el moviment i l'observació conscient, es tracta de deixar que els fruits que ens ofereix el bosc ens cridin per ser collits. És a dir, deixarem que siguin, per exemple, els bolets que ens trobin. I aquí la gràcia, camines pel mig del bosc amb l'atenció en l'observació i de sobte gires el cap i visualitzes un o uns quants rovellons sota una falguera que mig els tapa. Per arribar a l'èxit de la troballa, hem de tenir unes premisses clares: entrar al bosc posant l'atenció a la respiració, intentant per poc que puguem minimitzar la circulació de pensaments, per tant l'atenció ha de ser plena en l'entorn. L'altra cosa a tenir en compte és l'agraïment, l'acció d'agrair cada instant rellevant, sigui per un fruit o del moment viscut. I ens quedarem amb la vivència del moment, no amb la quantitat de fruits obtinguts, que sempre serà la necessària per l'instant present.

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 16-10-2020 al 22-10-2020

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Toca posar-se d'acord amb els altres sobre com gestionar alguns recursos compartits. A la feina pots viure un enamorament inesperat. Ves amb compte si ja tens compromís.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Continues experimentant una etapa de revalorització de les petites coses, dels detalls del dia a dia. Final d'etapa en assumptes laborals amb canvis en aquest sector.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Pots adoptar una mascota o bé és un temps d'especial cura o manteniment de la que ja tens. En l'amor es tanquen alguns cicles. Si la relació no anava bé, prens decisions.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Cerques la plenitud interior i també el fer més activitats divertides amb la parella o els fills. Estàs inspirat i creatiu, descobreixes algun talent. Sort en jocs d'atzar.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Els assumptes de família continuen vigents. Obligacions vers la mare, la casa o el patrimoni. Un assumpte del passat no et deixa tranquil, afronta-ho com millor puguis.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

S'activa el teu sector III, el que té a veure amb les gestions burocràtiques, els estudis i també els germans i veïns. Cerques més estímuls mentals i converses aclaridores.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

T'interesses per la millora de l'economia. Estableixes un pla d'estalvi i fas gestions bancàries fora del comú. Et reafirmes amb seguretat en la teva visió de les coses.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Vius un final de cicles en diversos aspectes. Fas valoració de com han anat les coses en els darrers mesos i et prepares per a alguns canvis d'arrel sense por i al teu estil.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Hi ha algunes coses que no van com voldries i això pot afectar el teu habitual optimisme. No et deixis arrossegar per la por de l'entorn i confia més en tu. Tot anirà bé.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Alguns canvis poden modificar plans que donaves per fets. Pensa que tens recursos per optar per altres vies. Noves amistats entren a la teva vida i per quedar-se.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Ets conscient que has de fer canvis al sector professional, però encara no has pres decisions en ferm. És probable un canvi de sector amb nous estudis o aprenentatges.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Si fa temps que no tens parella, sents l'impuls de conèixer possibles candidats/es. No et llancis a l'aventura sense tenir clar què vols i què ja no vols, d'una relació.

CINEMES

ANE

Espanya 2020. Dir. David P. Sañudo. Amb Patricia López Arnaiz i Mikel Losada. Drama. Vitòria, any 2009. Després dels aldarulls al seu barri per la imminent expropiació d'alguns habitatges, Lide, mare jove que treballa com a vigilant en les obres del tren d'alta velocitat, descobreix que la seva filla adolescent, Ane, no ha anat a dormir a casa. Lide, al costat del seu exmarit Fernando, començarà no sols a investigar on és la seva filla, sinó a endinsar-se en el món d'Ane i a adonar-se que ha conviscut al costat d'una desconeguda.

COMO PERROS Y GATOS

EUA 2020. Dir. Sean McNamara. Amb Sara Giles i Kirsten Robek. Comèdia. El gat Gwen i el gos Roger són dos agents secrets que protegeixen i salven el món sense que els humans en tinguin ni idea. La seva aliança es deu al Gran Pacte, que ha aconseguit detenir l'hostilitat entre gossos i gats durant una dècada. No obstant això, la pau es veu ara amenaçada per un lloro superdolent que ha descobert una manera de manipular les

freqüències que només els gossos i els gats poden sentir. Podran aquests herois detenir l'avanç del mal i evitar així una *gatàstrofe* entre totes dues espècies?

EL ARCO MÁGICO

Rússia 2020. Dir. Vasiliy Rovenskiy. Animació. Delphy és un tímid dofí que descobreix l'Arc Màgic que pot transformar a qualsevol peix en el que desitja ser. Un dia, els Morays fan un mal ús de l'Arc, es tornen gegants i planegen apoderar-se de la pacífica Fish Town. Delphy necessita reunir-se amb el seu pare perdut amb la finalitat de guanyar la força i el poder per conquerir els Morays i protegir la seva ciutat.

FALLING

Canadà 2020. Dir. Viggo Mortensen. Amb Lance Henriksen, Viggo Mortensen i Tery Chen. Drama. John Petersen viu amb la seva parella, Eric, i la filla adoptiva de tots dos al sud de Califòrnia. El seu pare, Willis, un granger tradicional i conservador de 80 anys, decideix viatjar a Los Angeles i quedar-se a casa de John mentre busca el lloc idoni per jubilar-se. Una vegada tot junts, dos mons molt diferents col·lideixen. Willis mostra senyals d'estar perdent el seny, i la seva peculiar manera de ser, tant divertida com nociva per

a alguns membres de la família, deixa entreveure ferides del passat i d'anys de desconfiança entre ells.

LA HABITACIÓN

França 2019. Dir. Christian Volckman. Amb Olga Kurylenko i Kevin Janssens. Thriller. Matt i Kate compren una casa aïllada. Quan ja hi estan instal·lats, descobreixen una habitació estranya que els dona un nombre il·limitat de desitjos materials. Però com que Kate ha tingut dos avortaments involuntaris, el que més troben a faltar és un nen.

NO MATARÁS

Espanya 2020. Dir. David Victori. Amb Mario Casas i Milena Smit. Thriller. Dani, un bon noi que durant els últims anys de la seva vida s'ha dedicat exclusivament a cuidar del seu pare malalt, decideix reprendre la seva vida després de la mort d'aquest. Just quan ha decidit emprendre un llarg viatge, coneix Mila, una noia tan inquietant i sensual com inestable, que convertirà aquesta nit en un autèntic malson. Les

conseqüències d'aquesta trobada portaran Dani fins a tal extrem que es plantejarà coses que mai hauria pogut imaginar.

RIFKIN'S FESTIVAL

EUA 2020. Dir. Woody Allen. Amb Elena Anya i Louis Garrel. Drama. És la història d'un matrimoni nord-americà que assisteix al Zinemaldia de Sant Sebastià. La parella queda enamorada del festival, així com de la bellesa i encant d'Espanya i la fantasia del món del cinema. Ella té un afer amb un brillant director de cinema francès i ell s'enamora d'una resident a la ciutat.

SHIN CHAN EN AUSTRÀLIA

Japó 2019. Dir. Masakazu Hashimoto. Animació. Misae proposa que tota la família viatgi a Austràlia aprofitant una oferta de lluna de mel. Així, els Nohara arriben a una illa pràcticament inexplorada on una llegenda parla d'un nuvi que serà lliurat a una princesa a canvi d'un tresor. Una nit, una misteriosa tribu d'emascarats rapta Hiroshi, a qui han identificat com el *nuvi*. Misae surt amb Shin Chan i Himawari a la recerca

de Hiroshi, però s'ensopega amb Indiana Junko, una caçatresors que també tracta de localitzar el *nuvi* per fer l'ofrena pel seu compte i emportar-se el tresor. El problema és que ella no és l'única, ja que diversos caçatresors persegueixen un objectiu similar. Aconseguiran Misae i Shinnosuke trobar Hiroshi abans que sigui massa tard?

THE VIGIL

EUA 2019. Dir. Keith Thomas. Amb Fred Melamed i Dave Randolph. Mayhem Davis. Terror. Després d'acceptar convertir-se en *shomer* nocturn (una pràctica jueva en la qual una persona vigila el cadàver d'un membre de la comunitat recentment mort), un jove que acaba de perdre la seva fe descobreix que la casa on exerceix de guaita amaga un terrorífic secret.

VERANO DEL 85

França 2020. Dir. François Ozon. Amb Benjamin Voisin i Félix Lefebvre. Drama. En què somies quan tens 16 anys i estàs en un *resort* a la costa de Normandia als anys 80? A tenir un millor amic? A fer un pacte d'amistat que duri per sempre? Tenir mil aventures amb vaixell o amb moto aquàtica? No! Somies en la mort. Les vacances d'estiu acaben de començar i aquesta història explica com Alexis comença a créixer.

CARTELLERA

CAMPRODON	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns		
Casal Camprodoní	Mujercitas	-	18.00 i 21.00	-		
MANLLEU	Divendres	Dissabte	Diumenge			
Casal de Gràcia	El meu germà persegueix (...)	-	19.00 (Cicle Gaudí)			
RIBES DE FRESE	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns		
Catalunya	¿Puedes oírme?	-	19.00 (Cicle Gaudí)	-		
RIPOLL	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns		
Comtal	Todo pasa en Tel Aviv (VOSE)	22.00	-	-		
	Rifkin's Festival (cat.)	-	19.30 i 21.30	-		
TORELLÓ	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous		
El Casal	El meu germà persegueix (...)	-	-	21.00 (Cicle Gaudí)		
VIC	Divendres	Dissabte	Diumenge	Di. i dc.	Dt. i dj.	
Sucre	No matarás	18.10, 20.00 i 22.00	15.55, 17.55, 19.10 i 22.30	15.50, 17.55, 19.30 i 21.45	19.20 i 21.30	19.20 i 21.30
	Ane	20.30 i 22.40	16.00, 18.20, 20.30 i 22.40	16.00, 18.00, 20.00 i 22.00	19.45 i 21.45	19.45 i 21.45
	Shin Chan en Australia	18.00 i 19.20	15.50, 17.15 i 19.05	11.30, 11.50, 13.45, 15.50, 17.15 i 19.15	17.45	17.45
	Como perros y gatos 3	17.50	15.45 i 17.20	11.35, 15.45 i 17.20	-	-
	El arco mágico	-	-	11.45 i 14.15	-	-
	Dehesa, el bosque del lince	18.25	15.45	15.45	20.00 (dc.)	-
	Eso que tú me das	17.55, 19.20, 21.20 i 22.40	15.50, 17.45 i 21.10	11.50, 15.50, 17.50 i 20.40	19.10, 20.35 i 22.00	19.10, 20.35 i 22.00

Explota, explota	20.40 i 22.50	20.40 i 22.50	22.00	21.45	21.45
Falling	20.20 i 22.35	20.20 i 22.35	19.50 i 22.05	19.30	19.30
Vicky el vikingo y la (...)	-	-	12.00	-	-
La habitación	20.45 i 22.45	21.00 i 22.55	21.35	21.50	21.50
Rifkin's Festival	22.40	22.15	22.00	21.30	20.00
Greenland: el último refugio	20.10 i 22.25	18.00, 20.00 i 22.25	17.35, 19.45 i 22.00	19.15 i 21.45	21.45
After. En mil pedazos	20.40	20.10	20.00	19.15	19.15
Tenet	18.00	18.40 i 21.30	18.40 i 21.30	19.00	19.00
Pinocho	18.15	16.15 i 17.40	11.40, 16.15 i 17.40	17.30	17.30
Padre no hay más que uno 2	18.30	16.00 i 18.50	11.50, 16.00 i 18.50	-	-
La habitación (VOSE)	-	-	-	22.00	22.00
Giselle Royal Opera House	-	-	-	-	20.15
Rubens	-	-	-	19.50 (dl.) i 20.55 (dl.)	19.05

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dilluns	Dimarts
L'Atlàntida	Llegir cinema	-	17.00 (dg.) (Festival Flic)	-	-
	Lore	-	-	-	21.30 (Festival Protesta)

CARDEDEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
L'Esbarjo	Quisiera que alguien (...)	22.00	20.00	19.00	-
	El meu germà persegueix (...)	-	-	-	21.00 (Cicle Gaudí)

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Los últimos de la Mejana	20.30	-	-	-
	Verano del 85	18.30	18.30	18.15 (VOSE)	18.00
	Eso que tú me das	17.15	17.00 i 20.30	20.15	20.00
	Akelarre	-	22.00	21.30	21.30

GRANOLLERS		De divendres a dijous
Ocine	The Vigil	16.00 i 17.45 / 20.00 i 22.00
	No matarás	19.30 i 21.30 / 16.30, 18.30, 20.30 i 22.30
	Tenet	16.15, 19.15 i 22.00
	Verano del 85	16.00
	Greenland: el último refugio	18.00 i 20.15 / 16.00 / Dilluns, dimarts i dijous: 17.00 / 19.30 (excepte dimecres i dijous) i 22.00
	Los nuevos mutantes	22.30
	Padre no hay más que uno 2	18.30 / 16.00
	Eso que tú me das	20.30 i 22.15
	Como perros y gatos 3	16.15, 18.15 i 20.15
	After. En mil pedazos	22.00
	Pinocho	16.00 / 19.30 i 22.00 / 18.00
	Trasto	18.30 / 16.00 (dissabte no)
	Rifkin's Festival	20.20 i 22.15 / 16.00
	La habitación	18.00 / 20.30 i 22.30
	Shin Chan en Australia	Divendres a diumenge i dimecres: 17.00
	El arco mágico	Divendres a dimarts: 16.00 i 17.45
	La voz humana	Dimecres i dijous: 17.30 i 19.00 / Dimecres i dijous: 22.20
	Uno para todos	16.00
	Falling	18.00, 20.10 i 22.20 (dijous no)
	Playmobil	16.15 (només dissabte) (Cicle Cinc)
	Explota, explota	18.10, 20.20 i 22.30

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts	Dijous
Cinema Edison	Una pastelería en Notting Hill	19.00 (VOSE)	18.00	19.00 (VOSE)	-	-
	Der Riese	22.00	-	-	-	-
	Game Over	-	21.00	-	-	-
	Blow-Up	-	-	-	20.00	-

SANT CELONI		Divendres	Dissabte i diumenge	Dimecres	Dijous
Ocine	Greenland: el último refugio	18.00	17.45 i 20.10	20.10	20.10
	Coneixent Astrid (VO)	20.30	-	-	-
	Explota, explota	22.40	16.00 (dg.) i 22.30	22.30	22.30
	Shin Chan en Australia	18.00	17.00	18.00	-
	Eso que tú me das	20.00 i 21.45	19.00 i 20.45	20.00 i 21.45	20.00 i 21.45
	No matarás	18.30, 20.30 i 22.30	16.30, 18.30, 20.30 i 22.30	18.30, 20.30 i 22.30	18.30, 20.30 i 22.30
	Como perros y gatos 3	18.00 i 20.00	18.15 i 20.00	18.00 i 20.00	18.00 i 20.00
	Rifkin's Festival	21.45	21.45	21.45	21.45
	Pinocho	18.30	18.30	18.30	18.30
	Tenet	21.00	21.00	21.00	21.00
	El arco mágico	-	16.00	18.00	18.00
	Playmobil	-	16.15 (ds.) (Cicle Cinc)	-	-
	Padre no hay más que uno 2	-	16.30	-	18.00

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

'¿Puedes oírme?'

De Pedro Ballesteros

Documental de Pedro Ballesteros que es passeja pel món perquè admirem o coneguem l'obra de Jaume Plensa deduïnt que tot artista té detractors i que a mesura que entra a la maduresa les seves escultures esdevenen més assequibles i amables. De les seves paraules d'artista no de la paraula deduïm la seva forta personalitat i el magnetisme que traspua la seva obra mastodòntica.

Com a home dels mil rostres, els seus rostres queden reflectits en el paisatge i la seva particular manera d'entendre l'univers. Visi-

onant la poesia amb un somriure, trencant motlles de la tristesa i serietat estimula les nostres percepcions i la nostra inclusió en la cultura del debat i la creació. 75 minuts en el mar d'Antíbol, mar no violentat pel col·lossalisme d'algunes obres i que porta el seu divertiment fins a unes fonts de la plaça de Chicago o uns nens als quals filmen amb el mòbil. Harmonia i reflexió figuren a les sis parts del documental, en el qual la natura i la seva altra bellesa uneixen art i humanitat, premiat pel públic al Docs Barcelona de 2020.

OFERTA CULTURAL

V. Bigas / T. Terradas

'Alguns dies d'ahir' es presenta al Teatre Auditori de Granollers

'Alguns dies d'ahir', de Jordi Casanovas. Teatre Auditori de Granollers. Divendres, 16 d'octubre, 21h.

El Teatre Auditori de Granollers acull la representació de la comèdia dramàtica *Alguns dies d'ahir*, amb guió de Jordi Casanovas i direcció de Ferran Utzet. La família protagonista veu capgirada la seva quotidianitat amb els fets polítics que van passar a Catalunya el setembre i octubre de 2017.

Joan Pera porta 'El pare de la núvia' a L'Atlàntida

'El pare de la núvia'. L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 18 d'octubre, 18h.

Comèdia feta a mida per al lluitment de Joan Pera, que interpreta un mestre galet que casa la seva única filla. Maife Gil, Pep Sais, Anna Carreño, Oriol Casals, Marc Rius i Sergi Vallés completen un elenc dirigit per Joel Joan.

CINECLUB

'Lore'

CINECLUB VIC

20 d'octubre, 21.30h. L'Atlàntida

Àustria-Alemanya, 2012. Dir.: Cate Shortland
Primavera de 1945. Les forces aliades estan entrant a Alemanya i l'exèrcit nazi s'està enfonsant per moments. Davant l'absència

dels seus pares i amb el Tercer Reich esfondrant-se, la jove Lore decideix portar els seus quatre germans 500 quilòmetres a través del país fins a un lloc segur a casa de la seva àvia, al Mar del Nord.

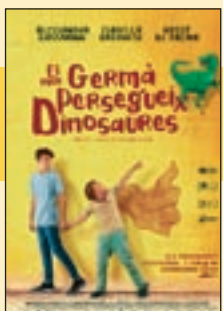
'Una pasteleria en Notting Hill'

AC GRANOLLERS

16 i 18 d'octubre, 19h; 17 d'octubre, 18h. Cinema Edison

Regne Unit, 2020. Dir.: Eliza Schoeder
Decidida a complir el somni de la seva difunta mare d'obrir una pastisseria a Notting Hill, la jove Clarissa demana ajuda a la millor

amiga de la seva mare, Isabella, i a la seva excèntrica àvia Mimi. Tres generacions de dones que necessitaran superar el dolor, els dubtes i les diferències per honrar el record de la difunta.

'El meu germà persegueix dinosaures'

ALTER CINEMA

22 d'octubre, 21h. Cinema El Casal, Torelló

Itàlia, 2019. Dir.: Stefano Cipani
En Jack té 4 anys, dues germanes i desitja amb totes les seves forces un germà per jugar a *coses de nois*. Un dia, els pares li anuncien que tindrà un germanet i que serà

especial. Per ell això significa un superheroi, però la realitat és que el seu germà Giovanni neix amb síndrome de Down i el seu entusiasme es transforma en rebuig i vergonya.

Festival de jazz a Vic

Alhambra Festival Jazz Vic. Exteriors de L'Atlàntida, Vic. Divendres, 16 d'octubre, a partir de les 20h; dissabte, 17 d'octubre, i diumenge, 18, a partir de les 12.30h.

Xavi Torres, Los Aurora, Projecte Astrolabi, Hung Mung i Liba Villabecchia, Raynald Colom, Sergi Sirvent & David Viñolas o els DJ Miki Puig i Miguelito Superstar són alguns dels artistes que actuen en aquesta edició del festival.

Jazz amb Lluís Coloma Trio

Cicle de Jazz de Granollers. Lluís Coloma Trio. Casino de Granollers. Divendres, 16 d'octubre, 22.00.

El pianista Lluís Coloma, un dels màxims exponents del blues i el boogie woogie, actua aquest divendres al Casino de Granollers amb Manolo Germán, contrabaix, i Arnau Julià, bateria.

El 'Rey Lear' al Cirvianum

'Rey Lear', amb Atalaya Teatro. Teatre Cirvianum, Torelló. Dissabte, 16 d'octubre, 21h.

Una de les grans companyies espanyoles de teatre independent versiona aquesta tragèdia de William Shakespeare sobre la condició humana que mai no perd actualitat.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. L'única lluna que coneix és la bona. Trident desmanegat / 2. Antilop que transforma les banyes en manillar. Xilens i argentins en la clandestinitat / 3. Ensenyament per al front popular. Aviant de mala manera la indígena. Entrant a Split / 4. Una pedreta entre margarides. És cosa de l'ènema (que gaire afable no deu ser) / 5. Niu de corbs entre el Llobregat i l'Ebre. Lloguer efímer / 6. Vocal del mig. De la bèstia que envesteix amb les banyes (i es peta de riure) / 7. Fa de mal oliar, entre les potes dels artròpodes. Marsupial normal entre els dasiúrids / 8. Del caragirat. Portal de tres peces per al dipòsit de trilita / 9. Sotmet a l'ofegament financer. Soroll de fuet / 10. Més nius, però aquests tocant a Astúries. Quinze minuts a Poblet / 11. Boxa sense limitacions. Quan érem nanos duraven tant com les vacances. Dues d'una tacada / 12. I per si calien més nius, que en facin. De l'individu racialment en transició / 13. Escuro la butxaca de la perruquera. Prou babaua per deixar-se tallar.

VERTICALS: 1. En matèria de rostres és com les monedes. No, nano, no, és son i prou / 2. Faig servir una varietat estranya de pomes. Aconseguir fer el rei així així / 3. Per neptuni. De les secrecions ascendents de les glàndules. Extrems de l'Inter / 4. No està tan ben adaptat com el futbol. Assequi la ferida / 5. Soldat de cavalleria amb la mula degollada. Palmeres petites d'aspecte africà. A fi de comptes / 6. Del ventre productiu. Per ser figures heràldiques són força rústegues / 7. Fa del nu una novetat. Més que no haver-lo sentit, és sorprenent. Mal tio, aquest / 8. L'arrel sense importància. Un dígué "Goita quin pal, aquí!", i era un arbre / 9. Reminiscència d'un passat que teníem memòria. Costums antics: alterar els sous / 10. Límits del transbord. Transcriu la J tan fluixa que quasi idiotitza. De cara a porteria / 11. És bàsic per entendre el progrés d'Amèrica. Cercle dominat per la fredor / 12. Un lloc a la galàxia. Resposta bona, i per tant suprimida.

SUDOKUS

AMIC

Dificultat: mitjana

		8			3	7		2
	5				2			
2	3		5	7		4		
		3	4	9			6	5
7		5					3	
8		4						
	7					5		8
			8	2	5		7	
	8				6			3

Dificultat: difícil

			3					7
5		3	2					
	6	8						
	8	6	1					
2				8		4	3	
1			5		3		6	8
4	3							
8	7	5	6					2
		9	8	4				5

SOLUCIONS

5	8	9	7	1	6	2	4	3
3	4	1	8	2	5	6	7	9
6	7	2	9	3	4	5	1	8
8	6	4	3	5	1	9	2	7
7	9	5	2	6	8	1	3	4
1	2	3	4	9	7	8	6	5
2	3	6	5	7	9	4	8	1
4	5	7	1	8	2	3	9	6
9	1	8	6	4	3	7	5	2

Dificultat: mitjana

6	2	9	8	4	1	7	5	3
8	7	5	6	3	9	1	4	2
4	3	1	7	5	2	8	9	6
1	9	4	5	7	3	2	6	8
2	5	7	9	8	6	4	3	1
3	8	6	1	2	4	9	7	5
7	6	8	4	1	5	3	2	9
5	1	3	2	9	7	6	8	4
9	4	2	3	6	8	5	1	7

Dificultat: difícil

13	A	R	I	S	O	S	O	S	I	R	I	S
12	N	I	N	E	T	I	O	P	I	D		
11	A	T	S	T	I	U	S	E	S	X	O	
10	N	I	E	R	E	S	O	U	A	R	T	
9	S	Z	A	S	E	N	D	E	U	T	A	
8	L	E	D	O	L	I	L	I	T	E		
7	R	A	S	I	U	R	D	A	S	I	U	
6	I	C	O	R	N	U	P	E	T	A		
5	C	O	R	B	E	R	A	N	O	L	I	
4	A	R	I	D	E	N	E	M	I	C	A	
3	F	P	A	T	I	V	A	S	P			
2	I	M	P	A	L	A	V	A	N	D	E	S
1	B	E	N	H	U	M	O	R	A	T	E	

OCTUBRE, mes del DIGITAL

Subscriu-te a **EL 9 NOU**
DIGITAL

Per només **45€** l'any o
9,95€ el primer trimestre*

*29 euros els següents trimestres

Llegiu **EL 9 NOU**

La informació de proximitat explicada amb rigor

Informeu-vos a través d'un mitjà de confiança

Aprofiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a: **el9nou.cat/subscriute** o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu.

Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides.

Com fer-ho?

- 1. Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "edició impresa" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
- 2. Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
- 3. Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.